

Anglický jazyk

4.A

Samostudium pro období 22.3. – 28.3.2021

Kontaktní osoba: Blanka Klabíková (bklabikova@zahradnickaskola.cz, tel 603236640)

Tel. konzultace: pracovní dny, 9.00 – 12.00

Způsob komunikace: Google Classroom, Skype, WhatsApp

1/ HW n. 17 have not sent yet: Hyžík, Jaroš, Kasárnová, Maršová, Navrátilová, Špačková, Vaculík, Zahradková

2/ Newly: SB = a/ Part 6B, page 66 = Defining relative clauses/ “I can use defining relative clauses”/

Read carefully charts LEARN THIS and LOOK OUT! /at page 66/

And do exercises at this page.

b/ Part 6D, page 68 = Non-defining relative clauses

Read the chart LEARN THIS! /page 68/

And try to do exercises at this page.

3/ HW n. 18: ex.1/p.137 /Part 6.1 = Use of English/

I attach ma “HELPER” again...

Vztažné věty (Relative clauses)

Vztažné věty (případně také **přívlastkové věty**, v angličtině relative clauses nebo adjective clauses) jsou vedlejší věty, které rozvíjí nějaké podstatné jméno. Jsou to věty, které toto podstatné jméno blíže určují, nebo pouze obsahují informaci pro posluchače navíc.

V češtině nejčastěji používáme vztažné zájmeno “**který**”:

*To je ten muž, **který** mi zachránil život.
Zde je seznam knih, **které** jsem četl.
Lidé, **se kterými** pracuje, jsou jeho přáteli*

Může se ale jednat i o věty začínající jiným vztažným zájmenem, jako např.:

*Dům, **kde** bydlím, je z roku 1975.
Vyhrává ten, **jehož** fotka nasbírání nejvíce hlasů.
Každý dárek, **co** jsem dostal, mě potěšil.*

Rozdělení vztažných vět

Vztažné věty dělíme na **určující (defining)** a **neurčující (non-defining)**. Toto rozdělení je nezbytné pro správné tvoření těchto vedlejších vět, a proto si nyní toto dělení vysvětlíme blíže.

Určující vztažné věty

Určující (defining) vztažné věty blíže určují dané podstatné jméno. Z několika či z mnoha exemplářů vybírají pouze konkrétní jeden.

*Spisovatel, **který** napsal ‘Hrozny hněvu’, je můj oblíbený autor.*
The writer **who wrote** ‘The Grapes of Wrath’ is my favourite author.

Vztažná věta **který napsal ‘Hrozny hněvu’** zde určuje podstatné jméno ‘spisovatel’. Ze všech možných spisovatelů vybírá jednoho – toho, který napsal hrozny hněvu. Díky této vztažné větě víme, který spisovatel je jeho oblíbený. Bez této vedlejší věty by celá věta ztrácela smysl: “Spisovatel je můj oblíbený autor.”

*Dům, **ve kterém** bydlíme, je již velmi starý.*
The house **where we live** is very old.

Zde je vedlejší vztažná věta **ve kterém bydlíme** opět nezbytná pro pochopení významu celé věty. I zde určuje ze všech domů ten jeden, o kterém mluvíme, a který je již starý.

*Pilot je člověk, **který** řídí letadlo.*
A pilot is a man **who flies a plane**.

Vedlejší vztažná věta **který řídí letadlo** je zde opět určující – určuje, o jakém člověku mluvíme, pilot je ten člověk, který řídí letadlo, ne žádný jiný.

Neurčující vztažné věty

Naproti tomu jsou zde neurčující věty, které pouze dávají informace navíc. Pro význam věty nejsou důležité, lze je vynechat úplně.

John Steinbeck, který napsal 'Hrozny hněvu', je můj oblíbený autor.

John Steinbeck, **who wrote 'The Grapes of Wrath'**, is my favourite author.

Zde je použita úplně stejná věta jako v předchozí skupině, tady má však úplně jinou funkci. Zatímco předtím určovala, o kom se vlastně mluví, zde pouze dává informaci navíc o Johnu Steinbeckovi. Pokud ji vynecháme, věta má stále stejný význam: John Steinbeck is my favourite author. Neurčuje z množiny Johnů Steinbecků toho jednoho, který napsal onen slavný román.

Náš dům, ve kterém již deset let bydlíme, je velmi starý.

Our house, **where we have lived for ten years**, is very old.

Opět podobná věta, opět zcela jiná funkce. V příkladu u určujících vztažných vět tato věta určovala dům, o kterém je řeč. Nyní je však dům určen již přivlastňovacím zájmenem a není potřeba ho blíže určovat. Vedlejší věta 've kterém již deset let bydlíme' pouze dává druhému člověku informaci navíc. Pokud ji vynecháme, nic se nestane.

Kapitán John Chang, který dnes řídí letadlo, je velmi zkušený pilot.

Captain John Chang, **who is flying the plane today**, is a highly experienced pilot.

Opět podobný příklad. Vedlejší věta je zde pouze informací navíc. Pro význam věty není nikterak důležitá.

Gramatické vlastnosti vztažných vět

Nyní se podíváme na základní gramatická pravidla, která se týkají vztažných vět. Některé se však mírně liší s ohledem na to, zda se jedná o určující či neurčující vztažnou větu.

Pro **vztažné věty** obecně platí:

- rozvíjí vždy podstatné jméno, popř. zájmeno
- stojí vždy přímo za větným členem, který rozvíjí
- vztažná zájmena jsou zde **who, which, where, when, why, whose**
- **pozor! what** není vztažné zájmeno, nelze ho použít!

Po rozdělení platí pro **určující** a **neurčující** následující:

určující	neurčující
vztažná zájmena who, which, that	vztažná zájmena who, which (nikoli that) atd.
neodděluje se čárkami	odděluje se čárkami
někdy lze vynechat vztažné zájmeno	vztažné zájmeno nelze nikdy vynechat

Vztažná zájmena

Nejčastější vztažná zájmena, která vedlejší vztažné věty uvozují, jsou **who** a **which**. Obě se překládají jako 'který'.

Who se však používá pro životná podstatná jména (pro lidi) a **which** se používá pro neživotná (pro věci).

U určujících vztažných vět lze místo **who** i **which** použít zájmeno **that**. Ne však u neurčujících vztažných vět!

My father, **who** is an economist, studied at Charles University. – *father je člověk, proto who*
The man **who** told me the way was very polite. – *opět who pro životné podstatné jméno, tentokrát však jde o určující vztažnou větu*
My new guitar, **which** I bought yesterday, is excellent. – *kytara je neživotná, proto which*
The building **which** stands next to our house is very nice. – *dům je neživotný, proto which, opět jde o určující vztažnou větu*

Vztažné zájmeno u určujících vztažných vět lze nahradit zájmenem **that**/'ðæt/🔊:

The man **that** told me the way was very polite.
The building **that** stands next to our house is very nice.

Ve starší angličtině bývalo běžné pádové zájmeno **whom**:

The man **whom** we met in the street today was my friend's father. 💡*1

Dnes by tato věta však zněla:

The man **who** we met in the street today was my friend's father.

Who se dnes používá místo whom.

Další vztažná zájmena:

WHOSE

Zájmeno **whose**/'hu:s/🔊 je přivlastňovací vztažné zájmeno (**jehož, jejíž** apod.), které se v moderní angličtině používá jak pro životná, tak pro neživotná podstatná jména:

The child **whose** picture was the best got an award. 💡*2

The tree, **whose** branches were all dry, had to be cut down. 💡*3

Ve starší angličtině se pro neživotná podstatná jména používal tvar **of which**:

The tree, the branches **of which** were all dry, had to be cut down.

To se však dnes již používá pouze ve formální angličtině.

WHERE

Zájmeno **where**/'weə/🔊 používáme pro místo:

The house **where** I live is small. 💡*4

Stratford on Avon, **where** Shakespeare was born...

WHEN, WHY

I tato zájmena lze za určitých okolností použít jako vztažná:

The weekends **when** I don't have to go to work are the best. – *Víkendy, kdy nemusím .. – tato vedlejší věta rozvíjí podst. jm. 'víkendy', proto je vztažná a ne časová.*

That's the reason **why** I do it. – *To je důvod, proč to dělám. – vedlejší věta rozvíjí podstatné jméno 'reason', proto je vztažná*

WHAT

What není vztažné zájmeno. I když v češtině můžeme ve vztažných větách použít zájmeno 'co' (ten muž co mi to prodal...), v angličtině to není možné:

The book **what** I bought is not very good. =NELZE!

The book **which** I bought is not very good.

Čárky

Vztažné věty určující neoddělujeme čárkami. Vztažná věta je vlastně součástí celého větného členu, tvoří s ním jeden celek (The book which I bought – je to jedna věc, jeden větný člen). Neodděluje se ani pauzami ve výslovnosti.

The book **which I bought** is not very good.

Vztažné věty neurčující oddělujeme čárkami po obou stranách. Vzhledem k tomu, že se jedná o něco, co vlastně do věty nepatří, je nutné, aby taková informace byla oddělena, a to i krátkými pauzami ve výslovnosti.

Grapes of Wrath, **which I've just finished**, is an excellent book.

Vynechání vztažného zájmena

U určujících vztažných vět se za určitých okolností vynechává vztažné zájmeno who, which nebo that. Můžeme ho vynechat tehdy, když ve vedlejší větě nemá funkci podmětu, tedy zcela prakticky: Pokud by vedlejší věta po vynechání vztažného zájmena začínala slovesem, vynechat ho nelze.

...**which** I bought... – *můžeme vynechat, ve větě zbude podmět I.*

...**which** fell on my head... – *nemůžeme vynechat, vedlejší věta by začínala slovesem fell.*

The book **which I bought** is not very good. – *which zde nemá funkci podmětu vedlejší věty. Vynecháme-li ho, věta bude stále mít svůj podmět (tedy já – I)*

The book **I bought** is not very good.

The stone **which fell on my head** was quite big. – *which zde má funkci podmětu vedlejší věty. Vynecháme-li ho, tato věta nebude mít podmět.*

The stone **fell on my head** was quite big. – *zbude nám z celého souvětí paskvil, ve kterém se objevují dvě slovesa.*

Vynechávání vztažných zájmen je naprosto běžná věc. Možná si řeknete, že to nepotřebujete, ale opak je pravdou. Člověk hůře rozumí něčemu, co sám nepoužívá.

Pokud nebudete zájmena sami vynechávat, jen těžko budete rozumět rodilým mluvčím, kteří je vynechávají běžně. Proto jednoznačně doporučujeme je vynechávat také.